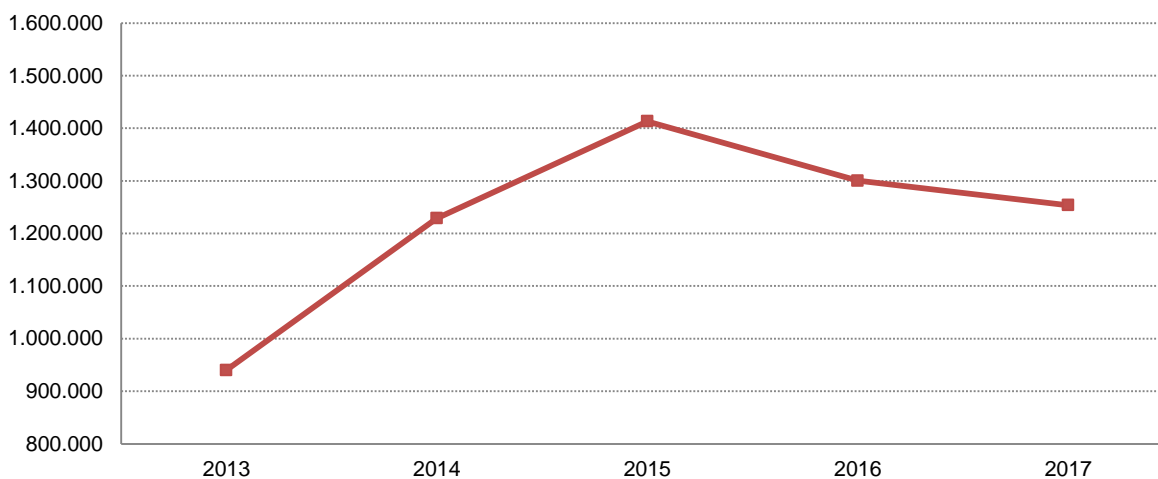

Mbetjet e Ngurta Urbane në Shqipëri

Viti 2017

Tiranë, më 19 Shtator 2018: Në vitin 2017 rezulton të jenë menaxhuar 1,2 milionë ton mbetje nga 1,3 milionë ton në vitin 2016, duke shënuar një rënie me rreth 3,6 %. Sasia vjetore e mbetjeve të gjeneruara për banorë, në shkallë vendi, në vitin 2017 ishte 386 kg/banor, nga 373 kg/banor që ishte në vitin 2016.

Fig. 1 Sasia totale e mbetjeve të menaxhuara sipas viteve (ton)

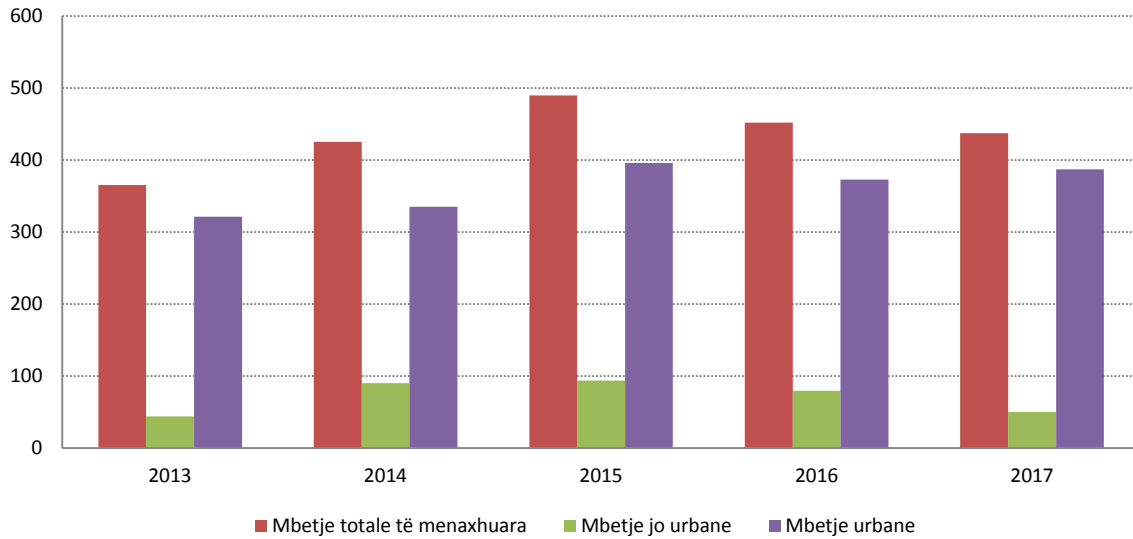

Tab. 1 Mbetje urbane të menaxhuara në vite

Vitet	Ton	Total menaxhuar Kg/Ban/Vit	Mbetje jo urbane Kg/Ban/Vit	Mbetje Urbane Kg/Ban/Vit
2013	940.160	325	44	281
2014	1.228.884	425	90	335
2015	1.413.233	491	94	397
2016	1.300.373	452	79	373
2017	1.253.913	436	50	386

Për publikim 19/09/2018

Fig. 2 Mbetje të menaxhuara në kilogram për banor në vit

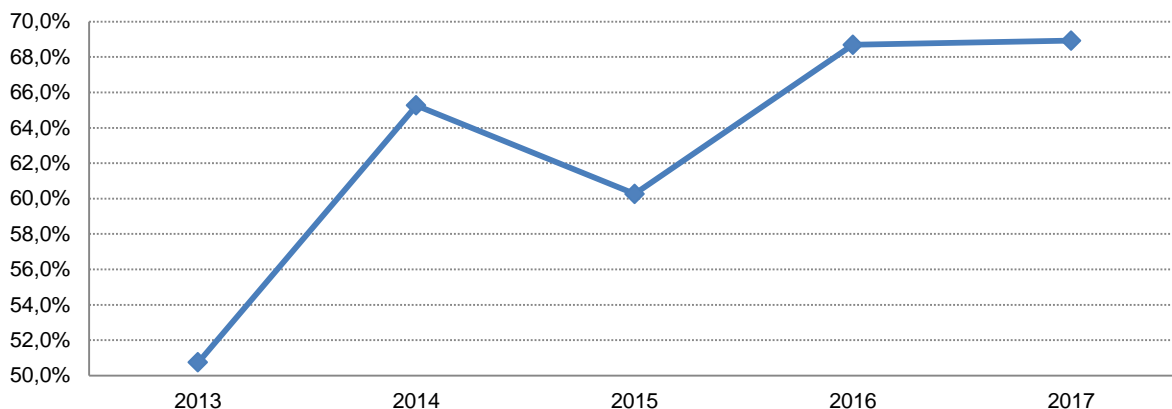
Në vitin 2017 sasia e mbetjeve jo urbane të menaxhuara bashkë me ato urbane ishte 11,0 % ndaj totalit, nga 17,0 % që ka qenë në 2016, duke shënuar një rënie me 6,0 %.

Tab. 2 Origjina e mbetjeve të menaxhuara

Vitet	Mbetje tipike familjare dhe të ngjashme		Mbetjet industriale menaxhuar bashkë me ato urbane	
	Ton	%	Ton	%
2013	827.828	88,0	112.332	12,0
2014	970.818	79,0	258.066	21,0
2015	1.142.964	81,0	270.269	19,0
2016	1.072.236	83,0	228.137	17,0
2017	1.109.399	88,5	144.514	11,5

Niveli i mbulimit të popullatës me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane ishte 68,9 % në vitin 2017, duke shënuar rritje prej 0,2 %, krahasuar me të njëjtin tregues në vitin 2016.

Fig. 3 Shkalla e mbulimit të popullatës me shërbime komunitare për mbetjet urbane (%)

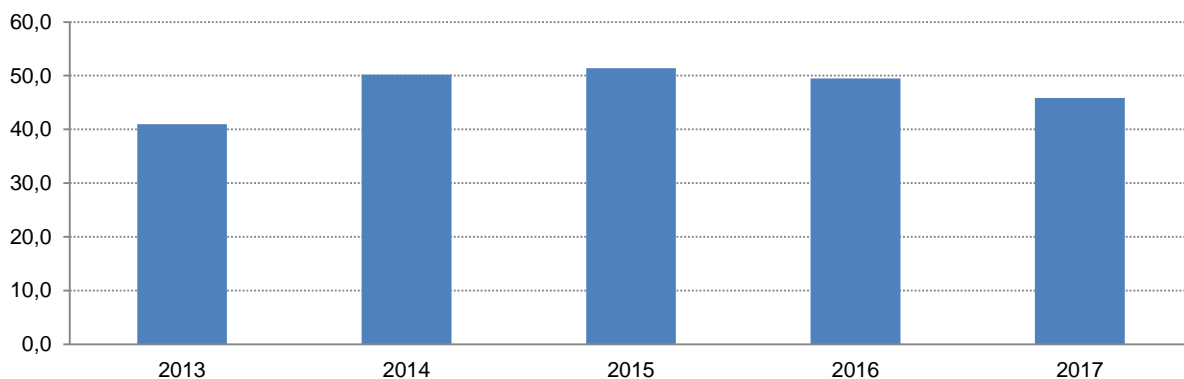

Tab. 3 Shkalla e mbulimit të popullatës me shërbime komunitare për mbetjet

Vitet	Popullsia (rezidente) në vite Banorë	Nr. Banorëve rezident të shërbyer për mbetjet Banorë	Shkalla e mbulimit me shërbime %
2013	2,895,092	1.468.965	50,7%
2014	2,889,104	1.885.593	65,3%
2015	2,880,703	1.735.945	60,3%
2016	2,876,101	1.975.531	68,7%
2017	2,873,457	1.980.524	68,9%

Në përbërjen e mbetjeve urbane komponent kryesor janë mbetjet organike. Në vitin 2017 mbetjet organike përbënin rreth 45,9 % të sasisë totale të mbetjeve, kundrejt 49,5 % që ishte ky tregues në vitin 2016.

Fig. 4 Mbetjet organike në përbërje të mbetjeve urbane (%)

Tab. 4 Përbërja e mbetjeve sipas kategorive kryesore në %

Vitet	Mbetje. Organike	Druri	Letër, karton	Qelq	Plastikë	Textile	Metale	Mb. të rrezik. jo spitalore	Elek. PC etj	Inerte	Të tjera	Mbetje spitalore
2013	41,0	4,0	12,0	7,0	14,0	3,0	3,0	1,1	9,0	3,0	2,1	0,80
2014	50,2	6,1	8,7	4,0	9,1	2,6	5,8	0,9	8,1	3,7	0,5	0,30
2015	51,4	4,6	9,9	4,5	9,6	2,9	4,8	0,5	1,1	8,2	2,5	0,01
2016	49,52	5,84	7,87	4,24	10,01	2,81	3,38	0,23	0,84	11,9	3,34	0,03
2017	45,9	3,9	9,5	4,8	16,8	3,2	2,7	0,2	1,2	7,4	3,4	0,01

Në vitin 2017 u depozituan 77,5 % e sasisë totale të mbetjeve në landfillë, ndërsa në vitin 2016 u depozituan 77,7 %, duke shënuar një rënie rreth 0,2 % të sasisë totale të mbetjeve të menaxhuara në shkallë vendi.

Në vitin 2017 u ricikluan 17,4 % e sasisë totale të mbetjeve, në vitin 2016 u ricikluan 17,2 %. Në vitin 2017 janë trajtuar me djegie në incenerator për qëllime energjetike rreth 1,8 % e sasisë totale të mbetjeve, duke shënuar kështu rritje të këtij treguesi me 1,1 %, krahasuar me të njëjtin tregues në vitin 2016.

Tab. 5 Trajtimi i mbetjeve urbane

Vitet	Djegje për energji		Djegje për eliminim		Riciklime		Depozitime në landfillë		Hedhje jashtë landfillit	
	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%	Ton	%
2013	940	0,1	82.734	8,8	225.638	24,0	475.721	50,6	155.127	16,6
2014	6.144	0,5	38.095	3,1	265.439	21,6	779.112	63,4	140.093	11,4
2015	21.706	1,5	35.875	2,5	357.548	25,3	970.157	68,6	970.157	2,0
2016	9.001	0,69	40.783	3,14	224.155	17,2	1.010.335	77,7	16.103	1,24
2017	22.864	1,8	19.816	1,6	218.181	17,4	791.572	77,5	21480	1,7

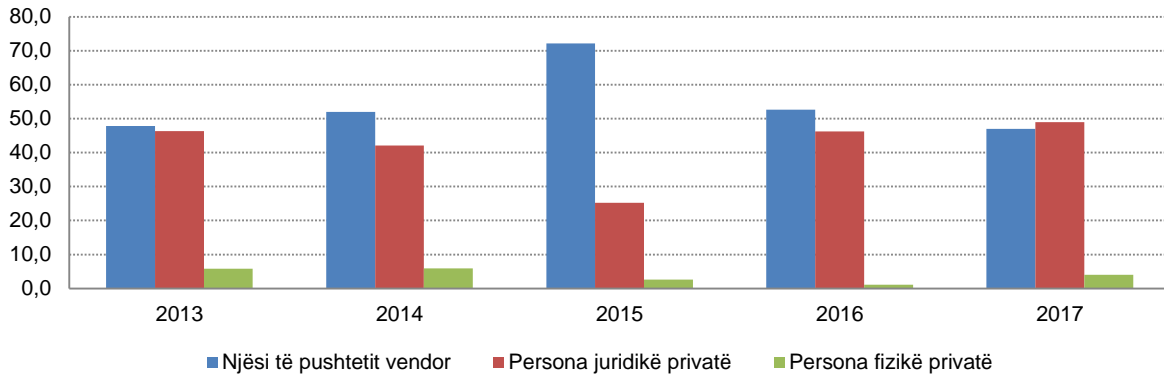
Në vitin 2017, janë gjeneruar afërsisht 1,8 milionë ton mbetje urbane, në vitin 2016 kjo shifër ishte 2,2 milionë ton.

Tab. 6 Mbetjet totale të gjeneruara

Vitet	Mbetje të menaxhuara		Mbetje të pa menaxhuara		Mbetje totale të gjeneruara Ton
	Ton	%	Ton	%	
2013	940.160	79,0	197.434	21,0	1.137.594
2014	1.228.884	75,0	307.221	25,0	1.536.105
2015	1.413.233	57,0	1.079.181	43,0	2.492.414
2016	1.300.373	58,79	911.563	41,21	2.211.936
2017	1.253.913	69,0	563.352	31,0	1.817.266

Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje mbështetur në fonde publike në vitin 2017 ishte 47,0 % të nga 52,7 % që ishte në vitin 2016. Nga ana tjetër, vërehet rritje e menaxhimit të mbetjeve me 2,8 % të subjekteve persona juridikë privatë krahasuar me 2016. Gjithashtu, në menaxhimin e mbetjeve subjektet persona fizikë privatë kanë shënuër një rritje me 2,9 % kundrejt vitit 2016.

Fig. 5 Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje (%)

Shënime metodologjike

Statistikat e eksporteve mbi Mbetjet e Ngurta Urbane në Shqipëri për vitin 2017 mbështeten në të dhëna të mbledhura në terren drejtpërsëdrejti nëpërmjet anketës vjetore mbi mbetjet urbane. Në Shqipëri mbetjet e ngurta urbane hidhen në kazanët e grumbullimit të mbetjeve përgjithësisht të pandara sipas llojit dhe në shumë raste hidhen po aty edhe mbetje industriale, rezultat nga prodhime dhe shërbime të subjekteve të vogla biznesi në territorin urban.

Statistikat mbi mbetjet urbane janë subjekt revizionimi dhe përmirësimi, me të dhëna dhe fakte të reja nëse ato dalin pas këtij publikimi.

Prodhimi dhe publikimi i statistikave mbi mbetjet e ngurta urbane bazohet në:

- Ligjin nr. 9180, datë 5.2.2004 "Për statistikat zyrtare".
- Programin pesëvjeçar të Statistikave Zyrtare të Shqipërisë në periudhën 2017 - 2021, si dhe në legjisllacionin e BE-së në vijim.
- Rregullorja Nr 2150/2002 mbi statistikat e mbetjeve.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. b2008/98/EC për mbetjet dhe raportimin e detyrueshëm të statistikave për mbetjet.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 782/2005, që përcakton formatin e detyrueshëm për transmetimin e rezultateve në statistikat e mbetjeve.
- Rregullorja e Komisionit Evropian Nr. 783/2005, Shtojca II për rregulloren e mbetjeve.
- Direktiva e Këshillit të Evropës Nr. 2150/2002 për kriteret e duhura të vlerësimit të cilësisë dhe përmbajtjen e raporteve të cilësisë për statistikat e mbetjeve.
- Rregullorja e Komisionit Evropian 849/2010 për menaxhimin e mbetjeve urbane.
- Manuali i Statistikave për Mbetjet 2013 i amenduar , Publikim i Eurostat, viti 2013.

Në këtë publikim jepen statistika vjetore për mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri për:

- Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar banorëve rezidentë sipas viteve.
- Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese.
- Shkalla e mbulimit të popullatës rezidente me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane.
- Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit.
- Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit.
- Mbetjet totale të gjeneruara në shkallë vendi dhe mbetjet e pa menaxhuara me fonde publike.
- Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje mbështetur në fonde publike.

Mbetje të ngurta urbane, sipas përcaktimeve në legjislacionin Evropian, konsiderohen çdo substancë e ngurtë ose objekt që zotëruesi i tyre është i interesuar t'i braktisë dhe dëshiron ose është i detyruar t'i hedhë ato. Zotëruesi, këto materiale fizike, i largon nga vetja e tij duke humbur kështu çdo interes konkret pasuror për këto substanca apo objekte, pavarësisht vlerave që mund të bartin ato në momentin e braktisjes.

Informacioni mbi mbetjet e ngurta urbane në Shqipëri është vjetor dhe i përgjithësuar në shkallë vendi. Të dhënat e paraqitura në këtë publikim janë mbledhur në terren nëpërmjet intervistave të drejtpërdrejta me subjektet menaxhuese të mbetjeve.

Mbetjet e ngurta urbane, objekt i këtij publikimi, janë mbetjet e ngurta familjare dhe mbetjet e tjera të ngjashme me to, të cilat vijnë nga shërbimet komunitare ndaj popullatës në zonat e banuara, qoftë dhe përkohësisht. Statistikat e mbetjeve urbane u referohen të dhënave vjetore të përgjithësuara në nivel vendi për prodhimin e treguesve statistikorë standard, sipas përcaktimeve në legjislacionin shqiptar dhe atë komunitar, duke implementuar të njëjtat klasifikime dhe përkufizime sipas rregulloreve përkatëse.

Definicione

Mbetje të menaxhuara me fonde publike në total dhe referuar banorëve rezidentë janë: Mbetjet të cilat menaxhohen nën kujdesin e organeve të pushtetit vendor, financuar si shërbime nga buxheti i tyre për banorët vendas dhe të tjerë rezidentë në territorin e tyre administrativ.

Sasia e mbetjeve të menaxhuara ndarë sipas burimeve kryesore gjeneruese është: Sasia totale e mbetjeve të menaxhuara ndarë në mbetje të ngurta urbane, të cilat janë mbetje familjare dhe ato të

shërbimeve komunitare, dhe mbetjet industriale të cilat depozitohen dhe për pasojë menaxhohen bashkë me mbetjet urbane.

Shkalla e mbulimit të popullatës rezidente me shërbime komunitare për menaxhimin e mbetjeve urbane është: Sasia në % e popullatës, me banim të përhershëm dhe të përkohshëm në një territor të caktuar, për mbetjet e të cilëve ofrohet shërbimi i duhur në të gjitha fazat e menaxhimit të tyre, financuar nga fondet publike.

Përbërja relative e mbetjeve të menaxhuara sipas materialeve dominuese përkundrejt totalit është: Përqindja në peshë që zë lloji i mbetjes së emërtuar përkundrejt sasisë totale të mbetjeve.

Trajtimi i mbetjeve në sasi dhe përqindje sipas mënyrave kryesore të trajtimit shpreh destinacionin final të mbetjeve, grupuar sipas mënyrave standarde të trajtimit.

Mbetjet totale të gjeneruara në shkallë vendi dhe mbetjet të pa menaxhuara me fonde publike janë: Mbetjet urbane të menaxhuara me fonde publike dhe mbetjet që menaxhohen nga vetë burimet gjeneruese privatisht. Mbetjet që menaxhohen privatisht nga burimet gjeneruese rezultojnë si deduksion matematik mes mbetjeve të menaxhuara për banor dhe shkallës së mbulimit të banorëve rezidentë me shërbime komunitare për mbetjet.

Struktura e subjekteve që menaxhojnë mbetje nënkupton përqindjen që zënë subjektet e klasifikuara sipas statusit të tyre juridik në totalin e subjekteve që kanë menaxhuar mbetje në vitet përkatëse.

Mbetjet totale të gjeneruara përbejnë sasinë teorike të mbetjeve urbane prodhuar nga aktiviteti njerëzor në vitin përkatës. Ky tregues i referohet mbetjeve të menaxhuara në zonat ku ky aktivitet kryhet si shërbim komunitar ndaj publikut dhe sasisë tjetër të mbetjeve të cilat menaxhohen nga vetë banorët pasi nuk mbulojnë nga shërbimet publike për mbetjet. Sasia e mbetjeve totale të gjeneruara në këtë rast vjen si kalkulim teorik i mbetjeve totale të gjeneruara nga banorët, bazuar në treguesin e mbetjeve të menaxhuara për banor rezident në vit dhe në shkallën e mbulimit të banorëve me shërbime për mbetjet në vitin përkatës.